

De sociale ontwikkeling van kinderen

Amsterdam, mei 2015, jaargang 8, nr. 1

Universiteit van Amsterdam

Beste ouders,

Met deze nieuwsbrief willen wij u op de hoogte stellen van de ontwikkelingen binnen het onderzoek 'De sociale ontwikkeling van kinderen'.

Medewerkers

We houden u graag op de hoogte van veranderingen binnen ons onderzoeksteam. Sinds begin dit jaar is Maaike Brouwer het team komen versterken.

Maaike

Mijn naam is Maaike Brouwer en ik ben 26 jaar. In 2011 heb ik de masteropleiding Kinder- en Jeugdpsychologie afgerond aan de Universiteit Utrecht. Sindsdien heeft het onderzoeksveld mijn aandacht getrokken en heb ik een tijdje als test- en onderzoeksassistent gewerkt in Utrecht. Begin dit jaar ben ik als onderzoeksassistent begonnen bij het onderzoeksproject 'De sociale ontwikkeling van kinderen', waar ik proefleidster ben in het Lab en op huisbezoek ga. Ik kijk er naar uit jullie dit jaar tegen te komen tijdens één van de metingen!

Voortgang onderzoek

De 7,5 jaarsmeting is in volle gang. Inmiddels hebben 32 kinderen met hun ouders ons nieuwe UvA Family Lab bezocht. Daarnaast hebben er tot nu toe 29 huisbezoeken plaatsgevonden. Wij zijn al flink op weg!

Resultaten

Van de lab- en huisbezoeken worden video-opnamen gemaakt. Daarnaast worden telefonische interviews afgenomen en vult u vragenlijsten in. Inmiddels is er weer een nieuw deel van de in eerdere metingen afgenomen opnamen en vragenlijsten geanalyseerd. Hier volgen de laatste resultaten van onze analyses.

Emoties bij kinderen

Voor dit onderzoek is er gekeken naar wat de rol van opvoedingsgedrag en temperament is bij het uiten van positieve en negatieve emoties door kinderen. Hiervoor is gebruik gemaakt van twee vragenlijsten die zijn ingevuld toen uw kind 4 maanden en 1 jaar oud was, en van geobserveerde data tijdens het labbezoek toen uw kind 2,5 jaar oud was. Uit eerder onderzoek is gebleken dat kinderen die hun emoties op een flexibele en effectieve manier kunnen reguleren, zich op sociaal vlak vaak beter ontwikkelen omdat deze kinderen bijvoorbeeld goed kunnen aangeven hoe zij zich voelen, in staat zijn om zichzelf te troosten of kalmeren en hun emoties onder controle hebben. Emoties van het kind werden gemeten op 2,5 jaar tijdens het samen met de ouder spelen met de kussens, het spelen met speelgoed (o.a., puzzels, blokken, speelgoed servies) en tijdens het opruimen van het speelgoed. Opvoedingsgedrag van

de ouders wanneer het kind 1 jaar was en temperament (karakter) van de kinderen op 4 maanden werden gemeten met de vragenlijsten. Er werd verwacht dat zowel temperament van het kind als opvoedingsgedrag van de ouder een rol spelen bij de mate waarop kinderen positieve en negatieve emoties uiten. Uit de resultaten blijkt echter dat er geen directe relatie is tussen temperament en de tijdens de spelsituaties geuite emoties van kinderen. Er is wel gevonden dat meer warmte van moeders op het moment dat kinderen 1 jaar oud zijn samenhangt met meer positieve emoties bij kinderen op 2,5 jarige leeftijd tijdens de moeder-kind interacties in het Lab. Deze relatie is niet bij vader-kind interacties gevonden. Echter, warmte van zowel de vader als de moeder hangt niet samen met de hoeveelheid *negatieve* emoties die kinderen uiten tijdens interacties met hun ouders. Verder blijkt dat het temperament van 4 maanden oude kinderen samenhangt met hoe warm vaders zijn naar hun kind wanneer hun kind 1 jaar is. Als kinderen een moeilijker temperament hebben, gekenmerkt door meer negatieve emoties en minder controle over emoties, dan geven vaders aan dat ze warmer opvoedingsgedrag vertonen.

Verlegenheid bij ouders en hun kinderen

In dit onderzoek werden factoren onderzocht die mogelijk een rol spelen bij hoe verlegenheid zich ontwikkelt bij jonge kinderen. Er is onderzocht hoe verlegenheid van ouder op kind kan worden overgedragen. Er is daarbij gekeken naar overbezorgd opvoedingsgedrag van ouders, en de zorgen van ouders over andermans mening over hun kind. Voor verlegenheid en zelfvertrouwen van ouders werd gebruik gemaakt van een vragenlijst en het interview dat voor de geboorte van uw kind is afgenomen. De zorgen van de ouder over andermans mening over hun kind, overbezorgd opvoedingsgedrag en verlegenheid bij het kind zijn gemeten met

vragenlijsten op 4 maanden, en op 1- en 2,5-jarige leeftijd van het kind. Uit de resultaten kwam naar voren dat moeders die verlegen zijn zich meer zorgen maken over hoe anderen hun kind beoordelen, en dat zij in de opvoeding ook meer overbezorgd zijn. Kinderen van moeders die meer bezorgd zijn over andermans mening, en ook meer overbezorgd opvoedingsgedrag vertonen, zijn over het algemeen ook iets meer verlegen. Dit effect is op deze jonge kinderleeftijd niet bij vaders gevonden. Bij vaders is wel gevonden dat wanneer zij meer verlegen zijn, zij aangeven ook meer overbezorgd opvoedingsgedrag te vertonen en zich ook meer zorgen te maken over wat anderen van hun kind vinden. Kinderen van vaders die meer overbezorgd opvoedingsgedrag vertonen en zich meer zorgen maken over andermans mening over hun kind, zijn echter niet meer verlegen. Mogelijk loopt het verband tussen verlegenheid bij vaders en hun kinderen via een andere weg dan die van moeders of wordt dat effect pas op latere leeftijd zichtbaar.

Kinderopvang

In dit onderzoek werd gekeken naar de invloed van kinderopvang op de ontwikkeling van gedragsinhibitie bij jonge kinderen. Gedragsinhibitie is de neiging van sommige kinderen om teruggetrokken en angstig te reageren op onbekende dingen en personen. Er is al veel onderzoek gedaan naar de rol van opvoedingsgedrag in de ontwikkeling van teruggetrokken gedrag, maar slechts weinig naar de invloed van kinderopvang, terwijl veel kinderen hier op jonge leeftijd een deel van de week doorbrengen. Kinderopvang zou een gunstig effect kunnen hebben op de ontwikkeling van gedragsinhibitie, omdat kinderen al jong ervaring kunnen opdoen met nieuwe dingen, volwassenen en leeftijdgenoten. Maar kinderopvang zou voor sommige kinderen, zoals kinderen die al jong teruggetrokken of prikkelbaar gedrag

vertonen, ook ongunstig kunnen zijn, doordat zij de vele prikkels niet goed aankunnen. Gedragsinhibitie van de kinderen werd op 4 maanden, 1 jaar en 2,5 jaar gemeten door te kijken hoe uw kind reageerde op verschillende soorten nieuw speelgoed (zoals mobiels, een speelgoedtrein, en een clown) en op een onbekende man. Op 4,5 jaar werd angst van het kind gemeten met een vragenlijst. Op 4 maanden, 1 jaar en 2,5 jaar vulden ouders een vragenlijst over kinderopvang in, waarmee we drie groepen kinderen onderscheidde: die per week niet, weinig of veel naar de kinderopvang gingen. Uit de resultaten bleek dat kinderen die op 4 maanden veel naar de kinderopvang gingen op 1 jaar meer gedragsinhibitie lieten zien dan kinderen die op 4 maanden weinig naar de kinderopvang gingen. Er werd geen significante invloed gevonden van de hoeveelheid kinderopvang op 1 jaar en 2,5 jaar op latere angst. Opvallend is dat op alle leeftijden de laagste mate van gedragsinhibitie te zien is bij de kinderen die weinig naar de kinderopvang gingen in vergelijking met de kinderen die helemaal niet of juist veel naar de kinderopvang gingen. Het lijkt er dus op dat een gering aantal dagen kinderopvang per week een iets lagere kans geeft op de ontwikkeling van gedragsinhibitie dan geen of veel kinderopvang, en dan met name op zeer jonge leeftijd (4 maanden). Deze kinderen hebben mogelijk genoeg mogelijkheden om ervaring op te doen met nieuwe dingen en sociale relaties, maar hebben ook voldoende gelegenheid om in de bekende thuisomgeving tot rust te komen.

Bouwwerkzaamheden terrein UvA

Het terrein van de Universiteit van Amsterdam is en blijft voorlopig aan verandering onderhevig; er vinden

voortdurend bouwwerkzaamheden plaats. Wanneer u met de auto komt moet u langs de slagboom aan de Nieuwe Prinsengracht om het terrein op te komen. Het klopt dat het terrein erachter niet begaanbaar lijkt, maar toch moet u hier langs. Ook wanneer u niet met de auto komt moet u via deze weg het terrein betreden. Op de laatste bladzijde van deze nieuwsbrief staat een routebeschrijving en een afbeelding waarop u de ingang van het L-gebouw (waar de metingen plaatsvinden) en de tijdelijke parkeerplaats kunt vinden.

Dank en contactgegevens

Wij willen u wederom bedanken voor uw inzet en bijdrage aan dit onderzoek. Wij stellen het zeer op prijs dat u bereid bent om naar het onderzoekscentrum te komen, vragenlijsten in te vullen en telefonische interviews wilt geven en dat wij welkom zijn om bij u thuis op bezoek te komen. Zonder de inzet van u en uw gezin zou dit onderzoek naar het ontwikkelen van verlegenheid en zelfvertrouwen niet mogelijk zijn! Mocht u nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met:

Stephanie Mizrahi & Lucia Willems
Universiteit van Amsterdam
Onderzoek 'De sociale ontwikkeling van kinderen'.
Postbus 15776
1001 NG Amsterdam
O.v.v. C2524.0438.01

Tel. Stephanie: 020 525 7005

Tel. Lucia: 020 525 7010

Email: socialeontwikkeling@uva.nl

Website: www.sociale-ontwikkeling.nl

Het nieuwe bezoekadres van ons onderzoekscentrum is in gebouw L (LAB) van het Roeterseilandcomplex:

UvA Family Lab

Nieuwe Achtergracht 129
1018 WS Amsterdam

Doordat het terrein van het Roeterseilandcomplex van de UvA nog steeds verbouwd wordt, is de Nieuwe Achtergracht via de Roetersstraat niet direct bereikbaar. U gaat via de Nieuwe Prinsengracht het terrein op, langs de slagboom, zoals u ook deed om naar gebouw G te gaan. Vervolgens gaat u bij de borden *Route B/C/D* direct naar rechts, onder de loopbrug door, met gebouw E aan uw rechterhand. Wanneer u bij het water van de Nieuwe Achtergracht aankomt, is de entree van gebouw L aan uw linkerkant, nummer 129. Wanneer u aanbelt en vermeldt dat u deelnemer bent van het onderzoek in het UvA Family Lab, wordt u binnengelaten. Er is echter geen portier aanwezig in gebouw L. U neemt de lift naar de derde verdieping, waar ons onderzoekscentrum zich bevindt.

